

V. MURATOV

V. MURNIK

sportaš Jugoslavije. Sudjelovao na OI 1956 (srebrna medalja) i na PS 1962 (IV mjesto). Nakon prestanka igranja, angažiran je kao tehn. rukovodilac i trener u RFK Velež. Dobitnik Zlatne plakete i Srebrne lopte NSJ (1969).

Mujić, Safet (1908–42), liječnik; sp. radnik, narodni heroj. Bio je svestran sportaš; član i klupski liječnik RŠK Velež (Mostar). Od 1939 član Mjesnog komiteta KPJ za Mostar, a pred Aprilski rat član Oblasnog komiteta KPJ za Hercegovinu. Organizator ustanka i sanitetske službe u partizanskim jedinicama u Hercegovini. Poginuo spašavajući ranjenike.

Mulej, Valentin-Tine (1924–82), lovački čuvar Zavoda Kozorog u Karniku; reprezentativac u alpskim disciplinama skijanja i trener iz Begunja na Gorenjskem; višestruki pobjednik na PJ u spustu, slalomu, veleslalomu i alpskoj kombinaciji; sudjelovao na OI 1948 i 1952.

muleta (španj.), borbe s bikovima; crveni ogrtač kojim toreri i matadori mame bika.

Müller, Erich (1898–1977), njem. fiziolog rada, jedan od sljedbenika E. Atzlera. Suradivao u vodećem njem. časopisu za fiziologiju rada *Arbeitsphysiologie*; bavio se mnogim problemima rada i čovjekovog prilagođavanja uvjetima rada. Izumio je niz aparata, među njima i jedan bicikl-ergometar. Poznat je po indeksu

za procjenu radne sposobnosti LPI (njem. Leistungspulsindex). Sa Th. Hettingerom razvio teoriju i primjenu izometrijskih postupaka u cilju povećanja sile mišića.

Müller, Gerhard-Gerd (1945), reprezentativac u nogometu SR Njemačke sa 62 nastupa i 66 postignutih zgoditaka. Sudjelovao na PS 1970 (III mjesto) i 1974 (I) te na PE 1972 (I). Član ekipe FC Bayern, München, prvaka SR Njemačke 1969, 1972, 1973 i 1974 i kup-pobjednika 1966, 1967, 1969 i 1971 te pobjednika Evropskog kupa nacionalnih prvaka 1974–76 i Evropskog kupa nacionalnih pobjednika kupova 1967. Dobitnik Zlatne lopte za 1970. Na PS 1970 najbolji strijelac (10 zgoditaka). U vremenu od 1967 do 1974 6 puta najbolji strijelac u prvenstvu SR Njemačke. Proglašen nogometašem godine u SR Njemačkoj 1967 i 1969.

Müller, Jörgen Petersen (1866–1938), dan. higijeničar i gimnastičar, osnivač tzv. kućne jutarnje gimnastike za svakoga, uz kupanje, masažu i frotiranje. Vodio je 1912–24 svoj gimnastički institut u Londonu. Njegova popularna knjiga *Moj sistem* (1904) prevedena je na 24 jezika.

Muminagić, Džemal (1920), društveno-politički i sp. radnik; prije Aprilskog rata 1941 bio član sokolske organizacije i SK Slavija u Sarajevu (1937–40). Poslije Oslobođenja djelovao u upravama nogometnih klubova Sarajevo i Velež (Mostar). Od 1974 do 1981 bio je predsjednik i član Predsjedništva Atletskog saveza BiH i član Predsjedništva Atletskog saveza Jugoslavije (1974–78). Sudjelovao u organizaciji PS u stolnom tenisu (STENS 1971, Sarajevo), atletskih BI (Sarajevo, 1971); član je Organizacionog komiteta zimskih OI, Sarajevo 1984.

münchenski naupor, sp. gimnastika: element na preči; iz nihanja u natkvatu visokim podmetnim prednjiom cijeli okret ulijevo oko lijeve ruke; prehvatom desnom rukom u natkvat i prednjiom cijeli okret udesno unazad oko lijeve ruke do visokog zanihja (ili drugom rukom u suprotnome smjeru).

Munčan, Slavko (1910–41), gimnastičar i nogometaš u Beloj Crkvi i Vršku. Zbog političkog djelovanja često hapšen, a 1937 osuđen na 2 god. zatvora. God. 1939 postao sekretar Okružnog komiteta KPJ za juž. Banat i član PK KPJ za Vojvodinu. Poginuo u oružanom sukobu s gestapovcima; narodni heroj.

Mundialito '80, međ. nogometni turnir održan 1980 u Urugvaju uz sudjelovanje dotadašnjih svih prvaka. Grupa A: Urugvaj, Italija i Nizozemska (umjesto Engleske); grupa B: Brazil, Argentina i SR Njemačka. Turnir je organiziran u čast 50-godišnjice I PS u nogometu (Urugvaj, 1930). U finalnoj utakmici Urugvaj je pobijedio Brazil sa 2 : 1.

municija, streljaštvo: zajednički naziv za sredstva čiji se osnovni element zrno izbacuje iz cijevi oružja. Svaka vrsta oružja, ovisno o kalibru, tehn. i balističkim osobinama, ima odgovarajuću m., koju čine meci ili posebni municijski elementi; m. za malokalibarsko oružje, m. za sačmarice, m. za puške velikog kalibra, m. za pištolje i revolveve velikog kalibra i m. za zračno oružje (dijabolo).

Muradori, Karlo (1914–71), službenik; nogometaš i trener. Igrao za SK Slavija i SAŠK u Sarajevu te za HŠK Concordia i NK Lokomotiva u Zagrebu. Bio trener u NK Trešnjevka, NK Jedinstvo i NK Maksimir u Zagrebu; niz godina član IO Saveza nogometnih trenera područja Zagreb i Saveza nogometnih trenera Hrvatske.

Muraton, Valentin Ivanovič (1928), sovj. reprezentativac u sp. gimnastici, zaslužni majstor sporta; prvi na OI 1952 u višeboju (ekipno)

i 1956 u vježbi na tlu i u višeboju (ekipno), drugi na OI 1956 na karikama i preskoku konja; prvi na PS 1954 u višeboju (pojedinačno i ekipno), u vježbi na tlu i na preči; prvi na PS 1958 u višeboju (ekipno). Do 1968 bio član Tehničke komisije za muškarce FIG.

Murković, Matija (1888–1944), mačevalac, učitelj tjelovježbe i mačevanja. Kao oficir 25. domobranske pukovnije u Zagrebu (1911–14), podučavao u mačevanju Josipa Broza (1914), pripremajući ga za nastup na armijskom turniru u Budimpešti. Poslije I svj. rata kao jugosl. oficir (1922) vodio u Zagrebu mačevalačku sekciju SK Herkules. Na prvom PJ (Zagreb, 1923) osvojio I mjesto u sabliji. Od 1924 podučavao u sabliji članove Prvog hrvatskog mačevalačkog kluba.

murmillones (lat.), starorim. profesionalni borci-gladijatori, nožurani galskim oružjem, koji su se borili međusobno na javnim rim. priredbama (ludi gladiatorii).

Murnik, Viktor (1924–1964), istaknuti sok. radnik i pisac. Poslije studija na Pravnom fakultetu u Grazu (1898) radio na unapređivanju gimnastike u sok. društvima. U Ljubljani je osn. prednjački zbor, uveo gimnastiku za žene i radio na usavršavanju Tyrševog sistema. Vodio je velike sok. sletove i pripremao gimnastičare za nastupe na OI i drugim međ. susretima. Bio načelnik Jugoslovenskog sokolskog saveza (1920–24 i 1926–30) i autor velikog broja tjelovježbenih kompozicija za sok. akademije i sletove.

Murphyjeva zvijezda, padobranstvo: lik u disciplini relative work, izvode 4 padobranca u slobodnom padu tako da se čelnom padobrancu uhvate dvojica padobranaca svaki jednom rukom za jednu nogu, a ta dva padobranca između sebe svaki slobodnom rukom uhvate četvrtog padobranca.

Murrayfield, stadion za ragbi u Edinburghu (Škotska), najveći u V. Britaniji; ima 94 000 sjedišta.

»Musa Kesedžija«, jugosl. jedrilica; konstruktor: S. Obad; prototip je izgrađen 1945 u Akademskom klubu u Beogradu; poslije je izgrađeno još nekoliko primjeraka. Posljednji je s tom jedrilicom nastupio M. Jelak na I saveznom vazduhoplovnom sletu 1947. Raspon krila joj je od 11,5 m, masa u letu 165 kg, minimalno propadanje 0,75 m/sk pri brzini 56 km/h, najbolji kut planiranja 1 : 18,5 pri brzini od 56 km/h. Maksimalna dozvoljena brzina u slobodnom letu 150 km/h.

Musemić, Vahidin (1946), nogometni reprezentativac sa 17 nastupa, član FK Sarajevo, zaslužni sportaš Jugoslavije. Sudjelovao na PE 1968 (II mjesto). Dobitnik Srebrne plakete NSJ.

musklfiber → mišićni zamor

Mustur, Zoran (1953), reprezentativac u vaterpolu, član PK Jadran (Herceg-Novi) i PVK Primorje (Rijeka), zaslužni sportaš Jugoslavije. Sudjelovao na PS 1978 u zap. Berlinu (III mjesto), na PE 1977 u Jönköpingu (II), te na OI 1980 u Moskvi (II).

musubi dachi (jap. završni stav), karate: spetni stav pri kojem su prsti stopala okrenuti prema van, pod kutem od oko 30°; tijelo je uspravno, a ruke su u priručanju. Ovim stavom najčešće završavaju kate.

mušica, streljaštvo: prednji nišan; dio mehaničkog uređaja za nišanje. Oblik m. može biti različit (oštra, šiljasta, cilindrična, četvrtasta, tupa m. i dr.); u sp. streljaštvu koriste se pravokutne ili blok m. te prstenaste ili ring m., najčešće smještene u tunel, cijev promjera 25 mm i duž. do 50 mm, radi zaštite od utjecaja svjetlosti. Vidna širina m. kod otvorenog nišana mora biti jednaka ili malo veća od vidne širine crnog polja

G. MÜLLER

V. MUSEMIĆ

